*І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація „Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 19. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 29-го СІЧНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JANUARY 29, 1975 No. 19. VOL. LXXXII.

ПРОФ. Д-Р ОМЕЛЯН ПРІЦАК НАЙМЕНОВАНИЙ НА ПРОФЕСОРА ДЛЯ ГАРВАРДСЬКОЇ КАТЕДРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Кембрідж, Масс. (бюро ФКУ) — Згідно з пресовим повідомленням канцелярії президента Гарвардського університету д-ра Дерека К. Бока з 14-го січня 1975., д-ра Омеляна Пріцака запрошено на першого професора офіційно установленої катедри історії України імени Михайла Грушевського в цьому престижевому університеті.

Ця номінація наступила в логічному розвитку подій, вирішних для імпозантного розвитку українських студій в Гарварді.

Як поступово, у вислідi інтенсивної і напруженої збіркової кампанії ФКУ, зростали потрібні фонди, так теж послідовно, а деколи навіть випереджуючи зобов'язання ФКУ, вив'язувались чинники університету із своїх зобов'язань супроти ФКУ та цілої української спільноти.

Проф. д-р Омелян Пріцак

ПЕРШЕ П'ЯТИРІЧЧЯ

З уваги на бюджетові обмеження, зумовлені тим, що основний капітал переданий тоді Гарвардові творив ще незначну та невистачаючу фундацію, як і на початкові труднощі в організуванні зовсім нової ділянки студій в американському університеті, перше п'ятиріччя це — вступ до випрацьовування повноцілої схеми українських студій в Гарварді.

Але вже в тому періоді зовсім ясно накреслено виміри і завдання створеного українознавчого центру і розгорнуто жваву діяльність. В рямках відповідних департаментів введено понад десяток курсів, і то в трьох ділянках: історії, літературознавства та мовознавства; організовано семінар українознавства; наладнано впорядкування, доповнювання і збагачування збірок україніки в бібліотеках університету; розпочато видавничу працю; зорганізовано літні курси українознавства. Подробиці про п'ятилітню діяльність подано: в брошурі „Український Гарвард", випуск ГЕ ФКУ ч. 3, в англомовному виданні „Юкреніен Стадіс ет Гарвард 1968 - 1973", як також в періодичному виданні Комітету Українських Студій — „Гарвард Юкреніен Стадіс Нюзлеттер".

Передати університетові повну суму грошей, яка створила в Гарварді ненарушиму українську фундацію для трьох катедр, зумів ФКУ щойно в січні 1973 р. Щасливо дотримано умову договору про висоту суми і реченець вплати на фундацію катедр. Заохочений подивугідною підтримкою всіх української громади і прихильністю до Гарвардського проєкту ФКУ, голова ФКУ мгр Степан Хемич поновив тоді заяву до чинників Гарварду про бажання української сторони створити фундацію для

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРОФ. П'ЄР ПАСКАЛЬ НАДІЛЕНИЙ ПОЧЕСНИМ ДОКТОРАТОМ УВУ

Париж (Софія Наумович). — Велика заля Славістичного Інституту в Парижі ледве вмістила українських, французьких, польських та інших приятелів, ректорів, професорів і колишніх студентів проф. П'єра Паскаля, довгорічного професора Сорбони і визначного вченого - славіста, з нагоди надання йому докторату „гоноріс кавза" Українського Вільного Університету дня 18-го січня 1975 р.

Церемонія відбулася за всіми промоційними приписами нашої „Альма матер". Промотори: ректор Володимир Янів, декан філософічного факультету проф. Олександер Кульчицький та д-р Кирило Митрович засіли за „катедрою", а старенький 85-річний „докторант" перед ними „на лаві підсудних".

Церемоніял відкрив ректор проф. д-р Вол. Янів, ознайомлюючи французьку публіку із заходами УВУ дістати визнання Баварського уряду. (Цей акт назвав пок. проф. Райнфельдер „найкращою подією" для УВУ в Мюнхенському періоді його існування). А далі ректор ствердив, що за „піввічне" (50 років) існування УВУ надав 25 докторатів г.к. — чужинцям, — видатним особистостям за заслуги для української справи. Найбільшу увагу для існування УВУ мав чеський президент Тома Масарик, а далі кипрійський консул, кількох американських конгресменів, французький Архиєпископ Багдаду монс. Жан Рюп, а з українців — наш найвидатніший добродій УВУ Кардинал Йосиф Сліпий. Список замикається сьогодні на особі професора П'єра Паскаля, якого українці добре знають із Шевченкової та Сковородинської наукових сесій, із вітання нашого Патріярха Йосифа УП підчас його побуту в Парижі, та зокрема із постійної допомоги українським ученим у їхніх починах. Додамо, що підпис проф. Паскаля знайшовся під меморандумом французьких інтелектуалістів в обороні Валентина Мороза.

„Ми цінимо проф. Паскаля за благородність його серця та рідкісний ідеалізм, із яким він ставиться побратерському до екзильних науковців та вимагає волі для кожної особистости і для кожного народу. Радіємо, що така людина ввійде в історію УВУ", — сказав Ректор і тут відчитав промоційний текст латинською мовою, що дуже припало до вподоби чужинним професорам. Вручення диплому супроводили оплески.

З черги проф. О. Кульчицький виголосив похвалу (лявдацію), на основі дбайливо проаналізованої великої творчости проф. Паскаля. Цей, перебуваючи до 1930 р. в Росії, мав нагоду вивчити тамошню мову й опрацювати різні теми від релігійности старинних слов'ян, почерез ченця Авакума, Бердяєва, Соловйова, схизму, розкольництво, марксизм, толстоїзм, аж до „общинства" московських селян. Студії цієї останньої проблеми довели його до висновку, що психологія й ментальність „руского мужіка" мають радше азійські як европейські прикмети, як це висловив сам про себе Єсенін: „Я розбійник і конокрад". Синтеза праць проф. Паскаля робить прислугу світовій науці, а в тому й українській.

Проф. Паскаль, який з великою увагою вислухав характеристик його творчости з уст українського дослідника, забрав слово, щоб дещо доповнити. Він глибоко зворушений цією почестю, на яку — думає не заслужив, бо доля призначила його бути русистом. Проте, він мав у житті попередні зустрічі з українством, які й довели його до нинішньої співпраці. За час свого побуту в давній Росії він бував у прекрасно-

(Закінчення на стор. 3-ій)

МІСЬКА РАДА БОСТОНУ ПРИЙНЯЛА РЕЗОЛЮЦІЇ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ МОРОЗА ТА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Бостон, Масс. (О. Щудлюк), — З нагоди відзначення 57-их роковин проголошення Незалежности України, Міська Рада Бостону прийняла резолюції, які закликають державних провідників ЗСА натискати совєтський уряд відносно звільнення українських ув'язнених патріотів: Валентина Мороза, Леоніда Плюща, Лева Лукіяненка, Євгена Сверстюка, Вячеслава Чорновола й інших. Також закликає уряд ЗСА робити дальші заходи через ОН щодо волі українському народові.

Резолюції внесли 20-го січня ц. р. у відповідь на заходи бостонського Відділу УККА, міські радні Фредерік С. Лянґоні, Люіз Дей Гікс та Джозеф М. Тірней.

Конґресмен Джон Дж. Мовклі з Бостону внесе ці резолюції до Конґресового Рекорду. Управа Відділу УККА тепер розсилає резолюції до през. Форда, державного секретаря Кіссінджера, сенаторів та всіх конґресменів з Массачусетс.

Головні точки резолюцій звучать:

„Коли відзначується День Української Незалежности" в Бостоні з нагоди 57-их роковин проголошення Української Народної Республіки;

„Коли тисячі українських патріотів караються в російських комуністичних тюрмах за їхні домагання про національні і людські права в Україні;

„Коли Валентин Мороз, який став символом теперішньої боротьби в Україні за національні права і людську озободу, перебувши 145 днів на голодівці у Владимірській в'язниці, дальше ув'язнений;

„Коли ОН продовжують ігнорувати боротьбу поневолених народів в Східній Европі;

„Коли Міська Рада Бостону затурбована долею рідних і приятелів багатьох американських громадян українського походження в Бостоні;

„Тому Міська Рада Бостону рішила апелювати до державних провідників ЗСА, щоб вони: 1) натискали на совєтський уряд відносно звільнення українських патріотів із совєтських в'язниць: В. Мороза, Л. Плюща, Л. Лукіяненка, Е. Сверстюка, В. Чорновола й інших і 2) продовжували робити заходи в ОН щодо привернення свободи для українського народу".

Бостон, 22 січня 1975 року

Святкування Роковин Української Державности з участю Ганни Колесник в Піттсбургу мали широкий відгомін

Піттсбург, Па. — „Справді сьогодні легше бути українцем в Америці, ніж в Україні", заявили Ганна і Володимир Колесники кореспондентам місцевих газет в п'ятницю, 24 січня, під час пресової конференції в готелі Вільям Пенн, напередодні концерту Ганни Колесник для відзначення 57-ої річниці проголошення Української Державної Незалежности. Концерт, як і зустріч з репортерами, влаштував місцевий відділ Українського Конґресового Комітету Америки.

В результаті пресової конференції, місцеві щоденники, „Піттсбург Пресс" і „Піттсбург Пост-Газет" помістили обширні інтерв'ю з українськими мистцями у своїх суботнішних виданнях.

„Як мистцям, їм жилося добре у Києві, де Ганна виступала в державній опері, одній з трьох найкращих в Совєтському Союзі, а її чоловік був мистецьким керівником цієї опери", — пише Роджер Стюарт в „Піттсбург Пресс". „Але людина не може жити тільки хлібом", цитує кореспондент Ганну Колесник, переповідаючи коротко втечу її та її родини в 1972 році. Колесники прибули до ЗСА з Австралії в 1974 році і плянують залишитися в цій країні.

„Ми захоплені Америкою", — заявила Ганна Колесник. „Але навіть найкраща прибрана мати не заступить рідної", — додала вона.

Ганна Колесник

Колесники говорили про русифікацію в Україні та переслідування працівників культури за їх виступи в обороні людських і національних прав. „Щойно у вільному світі я мав змогу познайомитися з творами українських композиторів вісімнадцятого сторіччя; в Україні режим забороняє вивчати ці твори", — сказав Володимир Колесник, додаючи, що опери цих композиторів ставились в Італії.

Концерт Ганни Колесник, який відбувся в авдиторії Савт Гайскул в неділю, 26 січня, пройшов з великим успіхом. Партію фортепіяно виконував Володимир Ратуський, 18-літній племінник солістки. Головним промовцем на концерті був проф. Іван Вовчук, голова Політичної Ради УККА, — інформує місцева американська преса.

У РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Роковини проголошення державної незалежности Української Народної Республіки 22-січня відзначено в багатьох наших громадах традиційними вже проголошеннями „Дня Української Незалежности" посадником міст і губернаторами стейтів та виставленням українських національних прапорів на ратушах і капітолях. До надрукованих уже в „Свободі" повідомлень про ці врочистості, долучуємо одержані чергові вістки і фотознімки.

Проголошення „Дня Української Незалежности" в Бриджпорті. Посадник міста Ніколас Н. Панузіо підписав відповідну проклямацію у вівторок, 21-го січня, в приявності великої української делеґації, яку очолював голова місцевого Відділу УККА Мирослав Стахів. (Опис цих святкувань буде своєчасно надрукований).

„День Української Незалежности" в Елизабеті, Н. Дж. В підписанні проклямації „Дня Української Незалежности" в Елизабеті, в дні 22 січня 1975 р. з рамени місцевого Відділу УККА брали участь представники українських організацій, місцевої парохіяльної школи, Школи Українознавства і Пластової Станиці. На фото (зліва): М. Федоренко, С. Шевчук, М. Федик, Б. Федик, М. Іванців, М. Подільчук, І. Солтівський, Х. Подільчук, Я. Свсяк, д-р Р. Граб, проф. М. Демчишин, О. Шевчук, С. Яцусь, Р. Слободян, посадник міста Т. Дани, М. Пінковський (голова Відділу УККА), В. Овчарів, Л. Яцусь, А. Курівчак, К. Овчарів і О. Осередчук.

Проголошення „Дня Української Незалежности в Ойстер Бей Тавн; Н. Й. На фото: Адріян Шмотолоха допомагає запрезентувати синьо-жовтий український прапор, супервайзор міста Джон Бирк представляє підписану ним проклямацію „Дня Української Незалежности", біля нього діти Лев Лисняк, Марта Подолюк і Павло Шмотолоха, а за ним стоять (зліва): пані Валентина Лисняк, Христина Шмотолоха і Христина Подолюк та голова місцевого Відділу УККА адв. Володимир Атляс.

Перед виставленням українського національного прапору 22-го січня на ратуші в Джерзі Ситі, про що вже було повідомлення в „Свободі".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ФІЛІЯ „МОЛОДОЇ ДУМКИ" В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н.Дж. — У Йонкерсі й Асторії уже існують філії дитячого хору „Молодої Думки", тепер ще одну відкрито в Пассейку; диригент — Зірка Стебельська, адміністратор — Оля Гнатейко. Адміністрація цієї філії закликає батьків, в яких є діти у віці поміж 7-им і 14-им р. життя, щоб приводили їх на проби, які відбуватимуться кожної середи о год. 7-ій вечора в залі УНДому при 240 Говп евеню, напроти Української Централі.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УПФК-КОПЕРАТИВИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — Дирекція Української Православної Федеральної Кредитової Кооперативи (Тихон Кульбіда — президент і Олександер Северин — секретар) повідомила, що тут у неділю 9-го лютого ц.р. о год. 2-ій по пол., в залі катедри св. Володимира при 160 Захід 82-ій вулиці, відбудуться Річні Загальні Збори членів цієї кредитівки.

НАУКОВІ ЗАСІДАННЯ УВАН

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія в ЗСА влаштовує два наукові засідання: в суботу 1-го лютого ц.р. о год. 3-ій по пол. в будинку Академії, на літературознавчій секції, доповідатиме д-р Оксана Драй - Хмара - Ашер — „Портрет Михайла Драй - Хмари", з вступним словом проф. Григорія Костюка. В суботу 8-го лютого ц.р. о год. 3-ій по пол. в цьому ж будинку відбудеться наукове засідання Відділу фізико - хемічних - математичних та технічних наук. Засідання відкриє арх. Євген Нольден, доповідатиме арх. Іван Жуковський про „Українське церковне будівництво у вільному світі". Обидва засідання відбуватимуться при 206 Вест, 100 вул.

ПРОФ. Яр. РУДНИЦЬКИЙ У БРАЗИЛІЇ

Вінніпеґ (ОУПС). — Продовжуючи свої наукові поїздки в часі університетської відпустки 1974 - 75, проф. Яр. Рудницький виїхав з кінцем січня до Бразилії, де він допомагатиме в розбудові після - ґрадуаційних студій у федеральному університеті Парани в Курітібі. Він провадитиме теж досліди над „культурами в контактах" на терені Бразилії. Подорож проф. Рудницького є в співпраці з Канадською Екзекутивною Закордонною Службою й федеральним університетом Парани.

25-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — На 25-го жовтня ц.р. заплановано тут влаштувати срібний Ювілей існування Українознавчої Школи Т-ва Українська Учительська Громада в Чикаґо. Згадане Товариство запрошує абсольвентів і абсольвенток цієї школи до співпраці у підготові цього Ювілею.

Появилася нова наукова праця проф. К. Біди

Рим (Яр. Р.) — З датою 1975 р. вийшла тут нова праця професора Оттавського університету д-ра Костянтина Біди про „Ключ Разуминія" І. Ґалятовського. Книга ця не тільки приносить оригінальний текст „Ключа Разуминія", але дає обширний вступ, в якому проф. Біда аналізує цей пам'ятник української літератури барокко на тлі тодішнього релігійного й суспільно-політичного життя українського народу. Окремо він обговорює „заборону українських творів Московською патріярхією" та характеризує Галятовського як „виразника доби барокко". До праці додана обширна бібліографія і два індекси. Книга вийшла у виданнях Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи в Римі під опікою Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого. Є це важливий вклад у занедбану ділянку української літератури середньої доби. Зокрема для славістичних відділів американських університетів ця книга матиме велику вартість для вивчання доби барокко на основі джерельного матеріялу й оригінального тексту.

Ілюстрація Зеновія Онишкевича в „Ню Йорк Таймсі"

Ню Йорк. — Впливовий „Ню Йорк Таймс" за 26-го січня ц. р. знову помістив ілюстрацію відомого нашого мистця Зеновія Онишкевича. Цього разу ілюстрація - коментар зображує державного секретаря Генрі Кіссінджера як „голуба миру", ноги якого прикріплені шнуром до Капітолю, тобто будинку Конґресу ЗСА. Рисунок Зеновія Онишкевича є ілюстрацією до статті, в якій заторкнено питання обмеження Конґресом повновластей Президента і Державного департаменту у веденні закордонної політики ЗСА. Голуб - Кіссінджер держить в роті галузку миру в держаку кулемета. Ця частина ілюстрації зображує недавні заяви Кіссінджера і президента Форда, що ЗСА в крайньому випадку готові вжити збройну силу проти арабських держав, продуцентів нафти, якщо ці держави старалися б економічно „задушити" Захід. Як відомо, ілюстрації Зеновія Онишкевича появляються на сторінках „Ню Йорк Таймсу" вже протягом кількох років.

Фрагмент (поменшений) рисунку З. Онишкевича в „Н. Й. Таймсі".

Ситуація на біржі значно поліпшилася

Ню Йорк. — У понеділок, 27 січня, „індивідуальна пересічна" Дов Джовнса на нюйоркській біржі зросла на 26.05 пунктів, що становить один із найбільших одноденних зростів в історії цієї біржі. Того дня продано рекордових 32.1 мільйона шерів. Економісти приписують це поліпшення ситуації на біржі фактові, що відсоткові стопи продовжують зменшуватися, а також, що минулої п'ятниці Апеляційний Суд відкинув рішення нижчого суду проти Міжнародної Корпорації Бизнесових Машин („Ай-Бі-Ем"), що ця корпорація старалася нелеґальними способами позбутися конкуренції, тобто, старалася встановити монополію. Шери „Ай-Бі-Ем" завжди мали найбільший попит на біржі. Ситуація на нюйоркській біржі почала поліпшуватися вже сім тижнів тому, але понеділковий зріст в індивідуальній пересічній Дов Джовнса був майже рекордовий.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Jersey City, N.J. 07303

Вимога часу

Коментуючи на цьому місці кілька днів тому виступ відомого коментатора „Н.Й. Таймсу" С. Л. Солцбергера на тему зовнішніх і внутрішніх політичних турбот Кремля та згадку про „український аргумент" як головну причину тих „внутрішніх турбот" Москви, поставлено рівночасно реторичний запит: „чи і наскільки українці у вільному світі готові і спроможні використати коньюнктуру і активно включитися в розвиток подій та мати на цей розвиток бодай якийсь вплив". Відповідь на цей запит у згаданому коментарі залишено часові. Все ж таки хотілося б звернути увагу і пригадати бодай деякі з основних передумов, від яких ця „відповідь часу" може рішально залежати.

Насамперед треба ствердити самонаявний і доказаний факт, що українська громадськість у вільних країнах світу, зокрема в ЗСА і Канаді, високопатріотична, жертвенна і віддана українській справі та готова і спроможна підтримати — як кажуть — словом і ділом кожну добру акцію на допомогу українському народові в його змаганнях до волі і незалежности. Пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні, українські студії в Гарварді, продовжувана акція в обороні Валентина Мороза і інших політв'язнів у поневоленій Україні, кожнорічні Свята Української Державности — це тільки замітніші з багатьох доказів на потвердження цього факту.

Значить, вільні українці в своїй масі до кожної такої акції готові. Тим самим запит щодо „нашої готовости" звужується до нашого проводу. Але, замість відповідати на цей запит, краще буде поставити один конкретний постулят, що його можна вважати в кожному відношенні за вимогу часу. За таку вимогу вважаємо необхідність одного авторитетного, диспозиційного політичного центру, який міг би і мав би всі права говорити в імені української політичної еміґрації без вийнятку і без застережень з будь-якого боку. Це не вимагало б жадних резиґнацій із своїх програм чи ідеологій, не вимагало б будь-яких партійних чи групових підпорядкувань, не вимагало б навіть якоїсь ширшої консолідації, як „тільки" зрозуміння вимоги часу та погодження на таку спільну репрезентацію, яка могла б заступати українську визвольну справу на такому міжнародному форумі, як Об'єднані Нації та подібні установи. Ясно бо, акцію крайових розмірів можуть з успіхом проводити УККА в Америці чи КУК в Канаді, як центральні репрезентації громадян - виборців українського роду, але також кожна їхня акція була б полегшена і успішніша, якщо б можна було відкликуватись, власне, на визнавану і респектовану всіми українцями в діяспорі політичну, сказати б, всенаціональну репрезентацію, якою при добрій волі і розумінні всіх, вже завтра міг би стати Державний Центр Української Народньої Республіки в екзилі.

Побажане „партнерство"

Протягом кількох останніх тижнів президент Джералд Форд і державний секретар Генрі Кіссінджер кількакратно заявляли, що Конґрес „непотрібно втручається в щоденне ведення закордонної політики" і тим „зв'язує руки" виконавчій галузі федерального уряду. Закликаючи Конґрес до „партнерства" з Урядом у веденні цієї політики, секретар Кіссінджер минулого тижня скритикував законодавців за проголосування ряду законопроєктів і резолюцій, які, на думку Кіссінджера, спричинилися до неуспіхів в американській закордонній політиці. Він, наприклад, заявив, що торговельний договір між Совєтським Союзом і ЗСА був уневажнений тому, що Конґрес до торговельного закону прилучив додаток, в якому була мова про вільну еміґрацію із СССР.

Натомість лідери Демократичних більшостей в обох Палатах Конґресу, а також ліберальні республіканські законодавці, покликаються на факт, що хоча Конституція ЗСА досить точно розподіляє функції між законодавчою, виконавчою і судовою галузями федерального уряду, то також встановляє взаємні „перевірки і зрівноваження" окремих ділянок державної влади. Вони вказують, що Конституція містить таке речення: „Президент має право, за порадою і згодою Сенату, укладати державні договори, при умові, що на це погодиться дві третини присутніх сенаторів". Демократи також вказують на те, що хоча тільки Конґрес має право оголошувати війну, реґулювати торгівлю з іншими державами та схвалювати законопроєкти, то Президент має право наложити „вето" на будь-який законопроєкт і це „вето" може бути уневажнене тільки двома третинами голосів в обох Палатах Конґресу.

Законодавці правильно вказують, що ці взаємні „перевірки і зрівноваження" були включені в Конституцію на те, щоб запобігти перевазі будь-якої галузі федерального уряду. А тому, що пост Президента ЗСА є наймогутнішим постом у світі, найбільш небезпечною була б перевага виконавчої частини федерального уряду. Конґрес складається із кількасот законодавців, які належать до інших партій, а навіть між членами тієї самої партії існують розбіжності в політичних поглядах. Натомість є тільки один Президент. Без „перевірок і зрівноважень" з боку Конґресу, в руках Президента, тобто однієї особи, може зосередитися надто багато влади. Це не означає, що Конґрес на кожному кроці повинен „зв'язувати руки" Президента у веденні закордонної політики. Але, згідно з Конституцією, за цю політику відповідає також законодавча галузь федерального уряду і тому у веденні закордонної політики потрібно „партнерства" між Конґресом і Урядом. Проте, це „партнерство", чи співпраця мусять бути дійсними, а не тільки на словах. Завелике зосередження влади в руках Президента є небезпечним, але також не можна допустити до того, щоб ведення закордонної політики опинилося в руках законодавців.

Минулого року торговельний дефіцит ЗСА виносив 3 більйони

Вашингтон. — Департамент праці у понеділок, 27-го січня, повідомив, що з огляду на високі підвишки в цінах імпортованої нафти, міжнародна торгівля ЗСА в 1974 році мала 3.07 більйона долярів дефіциту, тобто, імпорти перевищили експорти на 3.07 більйона долярів. Речники Департаменту торгівлі заявили, що якщо б ціни на імпортовану нафту в 1974 році були на рівні 1973 року, то минулого року американські експорти перевищили б імпорти на приблизно 14 більйонів долярів. У 1973-му році експорти ЗСА перевищили імпорти на 1.3 більйона долярів.

Я. Гайвас

АНІ ПАНАЦЕЯ, АНІ ПАЛІЯТИВИ

„Як тривога, то до Бога", каже наша народна приповідка. Потвердження її бачили ми вже не раз, у різних умовах і з боку різних людей та груп. Коли ситуація важка, всі вони забувають про свої не раз гучні й зарозумілі заяви й шукають допомоги в силах поза собою, в силах, втручання яких у свої справи вони заперечують. Саме тепер це так пластично видно в американській господарській дійсності. Ще зовсім недавно, ще перед кількома місяцями керівні представники американського господарського життя на кожному кроці боронилися проти будь - якої інтервенції держави і державних чинників у господарське життя, бо вони вважали це своїм „царством - государством". Уживали вони різних аргументів, серед яких одним з частіших була насмішлива фраза під адресою державної адміністрації, мовляв, державні урядники „мають всі відповіді" на життьові проблеми й потреби. Крім насміху й іронії було в постійному повторюванні цього вислову під адресою державних чинників багато злоби, а ще більше намагань за всяку ціну зберегти своє майже монопольне становище. Бо керівники господарських ґіґантів не лише вважали себе могутніми февдалами у своїх галузях, але власне вони вірили, що вони в кожній ситуації дадуть собі раду, а державна інтервенція тільки заважатиме їм.

Акомпаньювали в цьому представники юній, які теж дуже чутливі на свою „незалежність". Але тепер це все змінилося. Заспівали зовсім інакшої керівники промислів, власники капіталових центрів, навіть від нікого „незалежний" юнійний бос Міні зажадав негайної інтервенції державних чинників на чолі з Президентом і законодатними установами. На його думку, держава повинна включитися „негайно й рішуче", щоб стримати дальше погіршування на господарському відтинку та зупинити загрозливий розвиток кризової ситуації. Коротко; „як тривога, то до Бога..!"

Положення на господарському відтинку таки направду мусить викликати велике занепокоєння. Колосальний зріст банкрутства менших фірм, замикання більших поодиноких заводів і швидке обнижування продукції, — все це в такій мірі, що безробіття, згідно з останньо опублікованими даними перейшло 7 відс. робочої сили і далі швидко погіршується, більше як півмільйона робітників щомісячно тратить працю, ціни далі ростуть всупереч законам ринкової господарки, тобто попитові й подачі, самоврядна адміністрація численних міст почала приспішено скорочувати кадри працівників й бюджети своїх видатків, в деяких стейтах безробіття (напр., в Ню Джерзі) добігає до 10 відс.

Різні, зовсім собі протилежні тенденції ускладнюють всі запобіжні заходи. Такої особливої господарської ситуації, як тепер, не знає ні економічна теорія, ні історія. Дивним збігом обставин зустрілися інфляція і застій, два господарські явища, які повинні себе виключати. Інфляція, яка навіть в ЗСА осягнула останньо 12 відс. у річному відношенні, не лише погіршує господарський застій, але майже всі дослідники погоджуються в тому, що вона породила його. Спроби лікувати інфляцію дотеперішніми засобами збільшуватимуть застій - рецесію. Заходи проти рецесії несуть у собі поважну загрозу поглиблення і зміцнення інфляції, яка й так вже осягнула катастрофальний рівень і перероджується в поважну соціяльно - політичну загрозу. Щоб боротися з інфляцією, треба зменшити оборот гроша, прикрутити кредитову гайку, обмежити споживання. А це все поглиблює застій. Боротися зі застоєм — це значить збільшити грошовий оборот, полегшити кредити, обнизити процентову стопу, збільшити консумцію й інвестиції, що є прямим поштовхом до загострення інфляції. Внаслідок інфляції купівна спроможність американського громадянина, а з тим і життьовий рівень впали до того ступеня, що ні держава, ні командні суспільні чинники не можуть з тим погодитися.

Дальшим ускладненням цих незвичайних труднощів є положення на енерґетичному ринкові. Головним енерґетичним засобом в ЗСА є нафтова ропа, ціни якої зросли протягом останнього року вчетверо. Хоч ЗСА є одним з найбільших світових продуцентів нафти — абсолютно точні цифри недопустимі, бо, як показує досвід, окремі продуценти, зокрема СССР, так само й нафтові компанії, маніпулюють з різних, дуже часто спекулятивних причин цифрами, — одначе імпорт нафти до ЗСА такий високий, що його кошти руйнують цілу могутню американську господарську систему. Спроби добитися обниження цін не дають ніяких наслідків, отже, залишається одне — добитися обниження зужиття енерґетичних засобів. Чим є нафта і її головний продукт бензина для американського суспільства, то кожен знає і на кожному кроці бачить. Мільйони автомобілів і вантажних авт безнастанно поглинають безмірні кількості нафтових продуктів. При такому споживанні, як тепер, відомих джерел нафти вистачить на яких двадцять років. А що потім? Автомобіль зруйнував масовий транспорт, могутні „лабі" різних ділянок промислу, зв'язаних з автомобілем, добилися непропорційних і господарсько - неоправданих законних вигід для себе, і намагання розв'язувати цей вузол натрапляє на величезні труднощі. В гру входить не лише теперішній стан господарки, але й майбутнє життя нових поколінь. Шах Ірану, Різа Палеві, зовсім правильно завважив: „нафтова ропа зацінна, щоб її спалювати в авті". З тієї ропи виробляють величезну кількість найважливіших життьових продуктів, вона є основною сировиною для сучасної масової продукції штучних погноїв. Таким чином спалювати сьогодні те, що завтра буде потрібне нашим дітям для вирощування харчових продуктів, викликає чимале застереження.

У такій ситуації прийшла заява державного секретаря Кіссінджера про можливість воєнних кроків, коли б арабські продуценти нафти таки вже зовсім затягнули енерґетичний зашморг на індустріях західніх країн. Публічна опінія світу разом з американською зареаґували: ще тільки того бракувало!

Не диво, що в такій ситуації прийшла злива порад і пропозицій. Від державних чинників, головно від президента Форда, не лише вимагають негайної розв'язки труднощів, які наростали роками і зовсім не з вини державних чинників, але ще й кожен дорадник має на увазі свою користь. В понеділок, 13-го січня, президент Форд виголосив у вичерпній промові своє експозе про господарське положення. Цього самого дня керівні чинники Демократичної партії опублікували свої пропозиції в цій самій справі. Обидва ці документи виходять з цього самого заложення: господарський застій прибрав такі загрозливі форми, що, не зважаючи на інфляцію, треба почати

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

„Мій товариш і я (маємо по двадцять років) буваємо іноді в гостях разом з батьками. Там, окрім нас, всі старші.

Як тільки зберуться гості, зразу заводять розмову про політику, партії, розколення. Розмови ведуться голосно і нервово, зараз підноситься гарячка, ніхто не докінчує думки. По певному часі нас запримічують і дивуються, чому молодь така мовчазна, така неговірка. Колись було інакше, цікавіше, живіше.

А як воно було насправді?

Такого листа принесла мені пошта з дописокою — Для „Мого вікна".

Молоді панове! Живемо в добу, де молодь і старші гуртуються здебільша окремо, коли мова про приватні товариські зустрічі.

Молодь має свої гуртки, свої клюби, свій спосіб дискутування, свої теми, свій світ, і різниця віку не повинна ділити гостей на старих і молодих ,на людей минулого і сучасного.

Правда, бувають вийнятки. Деякі родинні святкування вимагають зближення двох, трьох і чотирьох поколінь разом. (Різдво, Великдень, ім'янини батьків, ювілеї, ґрадуації, христини і т. п.).

Тоді розмови є свобідні, старші згадують минуле, діти і внуки розказують про сучасне. Не шкодить іноді молоді поцікавитись історією старої „тітки Теофілі", гілки родинного дерева. Такими старими гілками будете і ви, молоді панове, за сорок - п'ятдесят років.

Окремими цікавими і корисними зустрічами є контакти молодих зі старшими, яких зближують спільні зацікавлення чи професія, творча праця, нові ідеї тощо. Молодому студентові мистецтва цікаво гостювати в домі дозрілого мистця. Початкуючому музиці кортить послухати досвідченого диригента чи композитора.

Юному літераторові як же корисно побувати в товаристві відомого поета чи письменника.

Гостювання разом з батьками в домах їхніх знайомих без особливих оказій — зовсім зайве, а то й перестаріле.

Підшукайте для себе товариство у вашому віці, з яким лучать вас спільні студії, спільні теми, спільні зацікавлення, не тільки ті самі, але й різні, погляди на ту саму справу, тоді не будете скучати, прислухоовуючись розмовам на „партійні", вам нецікаві теми.

Колись було інакше: Молодь і старші бували у гостях разом, проте — гуртувались окремо.

Часто сідали до вечері при окремих столах, а то й у двох окремих кімнатах. Старші розважалися розмовами і грою в карти, а молодь забавлялась товариськими грами та танцювала у сальоні під звуки грамофону з великою металевою трубою.

Іноді, за розбитий старий фортепіян сідали „тітки Теофілі, чи Амалії", вичаровуючи з пощерблених клявішів сантиментальні вальси.

Ніколи молодь не насмілювалась вмішуватися до розмов старших, сперечатися чи заперечувати щонебудь, і було великою честю для молодого студента, коли старий сивий дідуньо ласкаво заговорив до нього.

Все те, що було — відійшло, як цінний, античний експонат до музейної шафи.

Сьогодні є новий дух, нова доба, новий спосіб товариського бування, в якому молодь має свої права і свої окремі привілеї.

Проте — товариські форми, чемність, оглада і ввічлива поведінка зобов'язували вчора і зобов'язують сьогодні.

Так я це бачу — „з мого вікна".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО ХУСИТІВ І „ПРИКЛАД РЕЛІГІЙНОЇ ОБНОВИ"

Проф. Маркусь, нав'язуючи до статті д-ра Стефанова про хасидів в Україні, ставить у своєму „голосі читача („Свобода" за 18. 1. 75) українським католикам релігійне відродження нюйоркських хуситів як взір до наслідування. „У нас є свої, у найкращому розумінні 'хасиди", — пише проф. Маркусь. Тими нашими хасидами мали б бути парохії св. Володимира і Ольги в Чикаґо та Святопокровська в Клівленді, „які відновлюють українське християнство, плекаючи українські вартості і традиції", в чому, на жаль, прогрішуються ті, що „потурають латинщенню обряду, асиміляції і диферентизмові".

Не хочу квестіонувати досягнень церковних спільнот які автор вирізнює. Мені хочеться тільки вказати на невідповідність порівнювання нашого церковного життя з відродженням хуситства, що радше деґрадує в моїх очах досягнення нашої Церкви, і зокрема релігійних спільнот, про яке згадує проф. Маркусь.

Хуситський рух — це релігійний містицизм, що зродився серед жидівства України у ХУІІІ ст. в обставинах, де те жидівство, відірване від осередків жидівської культури скотилось до інтелектуального примітиву. Керували тим рухом „цадики", які не мали ніякого образування, крім начитання у св. книгах; вони вважались вірними не тільки мудрецями, але і чудотворцями - маґіками, а царювали вони у своїх релігійних спільнотах наче удільні царики. Свої позиції передавали звичайно синам, роблячи їх династичними.

Захоплюватись відродженням отакого релігійного примітивізму, сполученого з фанатизмом, і ставити нам те за взір до наслідування — це хіба помилка.

Мало б наше релігійне життя завертати теж до інтелектуального примітивізму ХУІІІ і ХІХ ст., замикати вічі на поступ і в церковному житті, особливо ж на зміни від ІІ Ватиканського Собору, і вдоволятись містикою?

Члени наших церковних громад — це не неграмотні селяни ХУІІІ чи ХІХ сторіччя, яким сама релігійна містика може вистачила б. Особливо, коли хочемо вдержати при церкві нашу молодь, що поголовно має принаймні середнє образування, і є під впливом теперішніх інтелектуальних течій, то ледве чи можна на неї мати вплив самими прикладами живої віри; щоб підійти до неї, треба інтелектуального впливу на високому рівні. Сама обрядовщина, традиції і релігійна містика її не вдержать при Церкві.

Чи може ці хуситські релігійні громади апелюють до проф. Маркуся ще і тому, що ці громади автономні і не мають надбудови? Над „цадиком" нема ніякої зверхньої влади, як єпископ, чи папа у Католицькій Церкві. Наслідування такої організаційної незалежности від ієрархії, що може бути і буває, — як каже проф. Маркусь — носієм „латинізації і асиміляції", робить правдоподібно хуситський прозелітизм особливо атрактивним для нього.

Багато читачів „Свободи", подібно як і я, пам'ятають певно галицьких „хуситів". Особливо наші селяни не мали надто високої опінії про них. Тому повторюю: ставити анти - інтелектуальних і фанатичних хуситів за взір до наслідування у відродженні релігійности в нашій Церкві — вважаю для цілої нашої Церкви — понижуючим.

Микола Бараболяк
Вінона, Мінн.

— ● —

ОПРАВДАНИЙ ДОКІР

Чому Ви, борючися проти російщення нашої мови, від деякого часу почали вживати російське слово „гласність"?

Чи замість фрази „широка гласність умов договору..." „Свобода" з 21 січня 1975 р.) не можна сказати по-українському „широкий розголос умов договору..."?

А. Вовк
Редінґ, Па.

НЕ ІРЕНА, І НЕ ІРИНА, А ЯРИНА

В українській літературній мові, як і в народно - розговірній мові на Придніпрянщині, нема таких імен як Ірена чи Ірина, а є лише ім'я Ярина. Т. Шевченко теж не писав Ірена чи Ірина, а писав ЯРИНА. Імена Ірена можна було чути на Поділлі лише в польських родинах або в родинах з'українізованих поляків. Слова Ірена й Ірина поширені в Галичині і ті імена запозичено з польської мови.

Іван М. Чинченко
Вінніпеґ. Канада

В СССР тепер працюватимуть уже також за небіжчиків

Москва. — Що дістся, якщо підсовєтський робітник „виконав і перевиконав" свій річний плян „п'ятого завершального року дев'ятої п'ятирічки"? Відповідь на це питання дає на першій сторінці московська „Правда" з 23-го січня ц. р. в репортажі „За того парня" про „почини молодих москвичів". Як довідуємось з газети, робітники московської фабрики взуття (мусять же всі „почини" походити з Москви!) висунули гасло: „за себе і за того парня", для тих, які вже відробили накладений на них нормою річний плян.

В репортажі пишеться про робітника фабрики Ігоря Скринника, „кращого обувщика країни", який вже давно виповнив за себе завдання п'ятиліти і тепер працює за Петра Максимова, котрий також був робітником цієї фабрики, але ще в 1941 році згинув на фронті в складі „московської комуністичної дивізії". На його рахунок, хвалиться газета, молодий робітник Ігор Скринник „запише свою другу п'ятирічку".

Треба додати до цього, що цей почин „вже переступив кордони столиці і шириться по всій країні", його присвячується 30-річчю „перемоги над фашизмом", і ці молоді москвичі переконані, що їхній заклик „підхопить вся молодь країни".

Петро Одарченко

ЗЛОЧИННА ПРИМУСОВА РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНИ

(2)

Але ці побажання учасників наукової конференції не здійснилися.

Голос в оборону української мови залунав також на П'ятому з'їзді письменників України в листопаді 1966 року. На цьому з'їзді виступив найвищий представник влади — перший секретар ЦК КПУ П. Шелест. У промові Шелеста були такі знаменні слова: „Треба обережно, з повагою ставитися до нашої рідної чудової української мови. Це наш скарб, велика спадщина, яку кожний з нас і в першу чергу ви, письменники, повинні берегти й розвивати". На цьому ж з'їзді Олесь Гончар ствердив сумний факт, що на Україні „рідна мова в школі часом опиняється в становищі гіршому, ніж іноземна".

Проте ніяких практичних державних заходів не вжито, щоб хоч трохи зменшити шалений наступ російського шовінізму на українську мову.

А. П. Шелест, що закликав письменників берегти й розвивати українську мову, що заперечував теорію „злиття" мов, що заперечував тезу панівної російської мови на Україні („тільки дурень може гадати, що російська мова стане панівною на Україні"), сам опинився майже в такому ж становищі, як і інші оборонці української мови.

Гостро й рішуче проти русифікаційної політики великодержавних шовіністів виступила творча молодь міста Дніпропетровського. Свій історичний лист молодь розіслала на адреси редакцій, установ, партійних комітетів. І на кожному примірнику цього листа було написано: „Копія — українському народові". У статті „Справа творчої молоді м. Дніпропетровського" В. Чапленко викриває московських шовіністів, які намагалися ж спростувати лист творчої молоді Дніпропетровська.

Цікавий розділ книжки В. Чапленка „Бунт" канадських комуністів". Автор показує тут, як делеґація канадських комуністів-українців прибула на Україну, щоб ознайомитися з офіційною політикою партії і уряду щодо національного питання. В результаті цих відвідин делеґація опублікувала „чималий розміром і змістовний „Звіт". Цей „звіт" В. Чапленко вважав „дуже корисною для українського народу критикою національно-мовної політики в СРСР". Делеґація канадських комуністів побачила на власні очі, в якому тяжкому стані перебуває українська мова і українська національна культура на Україні, ствердила факти насильницької русифікації. Полемізуючи з Скабою і Білодідом, делеґати підкреслили, що „людей треба заохочувати говорити українською мовою" і що треба створити всі умови для найвільнішого розвитку української мови.

Треба також згадати змістовну статтю-рецензію В. Чапленка „Скарби нашої мови в белетристичній формі". У цій статті автор докладно розглядає мову і стиль роману О. Ільченка „Козацькому роду нема переводу" (Київ, 1964). Своїм методом мовотворчости і мовостилю твір О. Ільченка, як цілком слушно зазначає В. Чапленко, має деяку спільність із Чапленковою історичною повістю „Пиворіз". В. Чапленко далі подає ряд цікавих збіжностей, наявних у мові й мовостилі цих двох творів. Аналізуючи лексику й стилістику твору „Козацькому роду нема переводу", В. Чапленко стверджує, що О. Ільченко „зумів видобути з надр української мови таке багатство, що його не можна описати в статті-рецензії". Але, на превеликий жаль, чудова мова становить цілковитий контраст до наскрізь фальшивого змісту, підпорядкованого „ґенеральній лінії партії". Свою статтю В. Чапленко закінчує такими словами: „Але як велике нагромадження скарбів нашої мови цей твір має велике значення для розвитку української літературної мови. Тим то й тепер уже його варто вивчати, зокрема тут, на чужині, де цих скарбів у живому вжитку не можна, зрозуміла річ, почути".

У розділі „Додатки" автор умістив дві статті „Українці і російська мова" та „Про російську літературну мову".

Книжка професора Василя Чапленка має не тільки науковий характер, фіксуючи й аналізуючи багатий фактичний матеріял, важливий для історії української мови, а також і публіцистичний характер. Автор дає рішучу відсіч русифікаторам, викриваючи їх злочинну політику, спрямовану на знищення української мови й української нації. Автор також розповідає про те, як українці борються проти русифікації, проти великодержавного шовінізму. Кожен українець, кому дорога рідна мова, повинен прочитати цю цікаву й змістовну працю проф. В. Чапленка, яка безперечно має велике значення в боротьбі за збереження української нації.

(Кінець)

Січневе число „Веселки" у новій одежі

Січневе - різдвяне число „Веселки" появилося в новій одежі, яку зготовив на цілий 1975 рік мистець - маляр Зенон Онишкевич. Нова обкладинка має свою символічну вимову — дук веселки поєднує рідний край з країнами поселення, а діти в танку - хороводі серед трав і квітів втіпаються її кольористою дугою — багатющим змістом журналу.

Вступна ілюстрація Зенона Онишкевича „До церкви на Різдво" й ілюстрація на чоловій (3-ій) сторінці журналу „Різдво Христове" Любослава Гуцалюка та настроєвий вірш Олекси Кобця вводять читачів у містерію різдвяної ночі в Україні. Втіха дітей ялинкою (вірш Р. Завадовича „Галина й Лесева ялинка" і Валентини Юрченко „Ялинка" з ілюстраціями В. Залуцького) й фантастично - пізнавальне оповідання Мирослава Петрова „Іванчикова мандрівка" з ліноритами Михайла Дмитренка про пригоди гуцулика й його зустріч із янголом під час мандрівки на вовчому хребті, врешті щасливий поворот малого мандрівника до батька - неньки на самий свят - вечір, становлять основний стрижінь різдвяно - святочного циклу матеріялів січневої „Веселки".

Цей цикл доповнений пісенькою - побажаннями дітей „Різдво" Ганни Черінь з мелодією укладу Василя Щутя й ілюстрацією посівальника П. Холодного, віршиком „Горять свічки", статтейкою про великого диригента Олександра Кошиця, якого майстерне виконання шедевру композитора М. Леонтовича „Щедрик" зробило цю щедрівку світово - відомою й відкрило їй дорогу до американського колядкового репертуару, загадками на різдвяну тему й побажаннями від редакції.

„Сторінки слави" — історичний цикл матеріялів січневого числа „Веселки" вміщають спогад з дитячих років Ніни Михалевич про зустріч школярів - гімназистів з головним отаманом Симоном Петлюрою на вулицях Києва й уривок з нової книжки Р. Завадовича „Перший бій" (видання ОПЛДМ) про хресний вогонь Українських Січових Стрільців і про пригоди малого пластуна - стрільчика Василька Обушка (ілюст. М. Михалевича).

Чергові два розділи „Лисичка Сестричка" (О. Лотоцький - Білоусенко, ілюст. М. Михалевича) розповідають про пригоди пана Коцького й його дружини лисички в курнику та про лисичині хитрощі в зустрічі з вовками.

Гоца Драла й ґномик переживають смішну пригоду зі замішеним на різдвяний калач тістом і з загубленим ключем.

Вуличний бій українських частин з наступаючими на Київ московсько - большевицькими арміями становить зміст 17-го розділу безкінечника про Богдана - характерника.

Число прикрашене багатьма кольоровими ілюстраціями, заставками й кінцівками з різдвяною, йорданською й зимовою тематикою. Воно бринить співом коляд і переливами гомону радісних дитячих голосів.

В. Б.

Сенат ехвалив створити комісію для перегляду діяльности „Сі-Ай-Ей"

Вашингтон. — У понеділок, 27 січня, Сенат 82-ма голосами проти 4-ох проголосував створити спеціяльну комісію, яка має переглянути діяльність Центральної Розвідчої Агенції („Сі-Ай-Ей"), Федерального Бюра Інвестиґації („Еф-Бі-Ай") та всіх інших розвідчих агенцій. Повновласті цієї комісії будуть подібні до тих, які мала сенатська Вотерґейтська комісія. Безпосередньою причиною створення цієї комісії було те, що поширились закиди, що „Сі-Ай-Ей" займалось нелеґальною діяльністю на терені ЗСА, а також, що „Еф-Бі-Ай" збирало інформації про членів Конґресу. Згідно із статутом „Сі-Ай-Ей", ця агенція не може провадити розвідки в самій Америці, бо ці повновласті належать до „Еф-Бі-Ай". Спеціяльна сенатська комісія, яка розглядатиме діяльність всіх розвідчих агенцій, складається із 6-ох демократичних і 5-ох республіканських сенаторів.

ПРОФ. П'ЄР ПАСКАЛЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му Києві, заїхав до Ніжина завдяки Гоголеві, побував у Курську, шукаючи слідів „Слова про Ігорів похід", але тоді він ще не знав, що перебуває в Україні. Щойно проголошення незалежности 1918 р. відкрило йому очі й він з того часу високо цінить український народ за його мову (він же славіст) та за його шляхетні змагання до волі. Після революції — він утік від жахливої дійсности — в історію... А притягав його не тільки чернець Авакум, але й великий Петро Могила. Україна бо відкрита для латинської цивілізації ще з часів Ярослава Мудрого і Володимира Мономаха. На еміґрації підсилив його симпатії до українства проф. Ілля Борщак, який був лектором української мови у Високій Школі Східніх Мов впродовж 20-ти років і підготував до майбутньої катедри української мови, літератури й історії свою ученицю проф. Марію Шерер. Що ж до його участи у відзначуванні українських визначних постатей, то він завжди приєднувався, бо вважає себе поборником вільної України і вільної Росії, які колись зможуть жити у згоді.

Накінець директор Інституту проф. Бонамур подякував, як господар, професорам УВУ, що дали нагоду звеличити їхнього земляка, який чується серед усіх цих славістів (на залі було їх 14 — з Парижу, Тулюзи, Ліль і Нансі) — як батько численної родини й ціла імпреза прибрала майже родинний характер.

Настала обідова пора й учасники перейшли до Альзаського ресторану. Господар прийняття д-р Кирило Митрович, привітавши гостей, заявив, що бенкет матиме плятонівський характер, тобто з промовами, з чого він зразу ж скористає, щоб висвітлити ще деякі аспекти 10-річної співпраці з проф. Паскалем та перш за все відчитає телеграми, які саме наспіли з Німеччини від Кир Платона Корниляка — з ґратуляціями, що УВУ збагатилося таким визначним спеціялістом, від проф. О. Горбача, який не міг прибути від голови ЦПУН А. Мельника, від Чеського Т-ва за підписом проф. І. Кратохвіля та від радника Баварського уряду д-ра г.к. Маврера. Накінець д-р Митрович висловив свої особисті враження. Проф Паскаля ціхує велика мудрість і дискретний гумор. У підході до нашого Сковороди він виявив „Паскалеву" синтезу (гра слів — ідеться про Блез-Паскаля), а до всіх українських моментів наш Сеньор забув додати зустріч з Митрополитом Шептицьким у Петербурзі 1917 року, що теж чимало вплинуло на його українські симпатії. У Парижі проф. Паскаль у постійних взаєминах з Кир Володимиром Маланчуком, професором Аристидом Виретою та б. ін.

Проф. Паскаль ще раз подякував за те, що українці прийняли його до своєї родини...

Фортепіяновий концерт Соні Шереґ в УМІ

У неділю 12о січня ц. р. в Українському Музичному Інституті в Ню Йорку, відбувся перший самостійний концерт 15-річної Соні Шереґ, визначної учениці УМІ, кляси Калини Чічки-Андрієнко.

У першій половині програми концерту Соня грала Й. С. Баха двоголосові Інвенції ч. 1 і 8; Й. Гайдна сонату Де-дур; дві композиції американських композиторів, Л. М. Ґотчалька „Поетичний вальс" і Ґершвіна Прелюд ч. 2.

Після перерви Соня грала композиції українських композиторів: В. Барвінського „Жук і жучиха" і „Колискову", І. Соневицького „Вийшли в поле косарі", В. Грудина „Токкатіна", Я. Степового „Прелюд" бемоль, М. Лисенка „Елеґію", В. Довженка „Токкату", і М. Фоменка „Поему Карпат".

У признання за її концерт Соня одержала квіти і дарунки.

Тому, що Соня є моєю ученицею, не можу тут давати оцінки її гри, проте стверджую тільки факт, що оплески були спонтанні і довготривалі. На додаток ми ще почули „Реве та стогне" в опрацюванні Берковича і Леонтовича „Щедрик-Щедрик", також в опрацюванні Берковича. Після концерту діти Школи Українознавства при СУМА в Ню Йорку влаштували милу новорічну несповітанку, увійшли на залю колядники: „Коза-Дереза" Ю. Микитин, „Зайчик-побігайчик" Ліда Микитин. Деклямували: Іруся Коцна, Богдана Лепкого „Чи йдете з колядою"; Оксана Харук, Володимира Переяславцяк „Різдвяний привіт"; Юля Монастирська, Богдана Лепкого „Немов далекий, гарний сон"; вона також „віншувала". Всі деклямації підготувала з учнями директорка Школи Українознавства при СУМА в Ню Йорку, Андрієнко-Дончук. Гості прилучилися до співу колядок, до яких Влодко Яремчук, ученик УМІ, приґравав на скрипці.

Спів українських колядок зробив миле враження на приявних не-українців. Один з американців, п. Канета, був захоплений концертом Соні, виступом дітей-сумівців, співом колядок та теплим, гостинним настроєм і коли довідався, що зібрані в касі $58 — призначені на сплачення нового фортепіяну, подарував УМІ 42 дол., щоб було рівно 100 дол.

Яка жертвенність, людина, яка перший раз була між нами! А як тяжко одержати хоч би малу допомогу від самих українців, яким повинно залежати на тім, щоб Музичний Інститут міг далі існувати.

Після концерту всі радо скористали з буфету, який приготовили пані: Стефанія Наґірна, Мачай і Григорчук.

К. Ч. А.

ПРОФ. Д-Р ОМЕЛЯН ПРІЦАК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Українського Наукового Інституту, зобов'язуючись зібрати на ту ціль два мільйони долярів до кінця 1976 року.

ЗАВЕРШУВАННЯ СТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

На початку червня 1973 р. офіційним актом президента університету встановлено Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) з цілою шириною можливостей наукових дослідів і наукової діяльности. Університет передав Інститутові в користування безкоштовно окремий будинок, який вповні відповідає потребам новоствореної інституції. Тепер встановлений Інститут виповнюється змістом: гуртується понад три десятки наукових співробітників і дальше нав'язується тісні контакти із науковцями з-поза Гарварду; реалізується цілу низку наукових завдань — переводиться наукові конференції, готується нові публікації, йде підготовка до видання періодичного журналу, твориться підручну бібліотеку, опрацьовується університетські підручники для викладачів українських історії, літератури і мови.

У другій половині 1974 року Надзірна Рада університету, в порозумінні з Головою ФКУ, вирішила покликати до дії Контрольний Комітет для українських студій. Чотирнадцяти-особовий склад того Комітету очолює відомий журналіст і коментатор Джозеф Алсоп, а членами стали чільні люди американського суспільства і визначні репрезентанти української громади. Контрольний Комітет перевів 13-го грудня 1974 р. дбайливе візитування і висліди контролі всіх аспектів зорганізованих в Гарварді українських студій передав у формі звіту Президентові університету і Надзірній Раді.

Дня 29-го жовтня 1974 р. рада гуманістичного факультету схвалила піднести статус керівництва українських студій. Дотеперішній тимчасовий (ад гок) Комітет замінено постійним (стендінґ) Комітетом Українських Студій. Ад гок Комітет був теоретично радше дорадчою установою, хоч при добрій і вмілій співпраці того комітету з департаментами та адміністрацією, мав змогу приймати навіть забов'язуючі рішення. Але постійний Комітет це вже установа з привілеями департаменту, цебто із правом офіційно вводити нові курси, надавати наукові ступені і т. п.

У висліді тих важливих подій, наступає тепер вже повне і остаточне завершування структури Гарвардського Центру Українських Студій.

КАТЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ, ЇЇ НАЗВА І ПРОФЕСОР

Тепер стала актуальною справа остаточного офіційного оформлення керівної катедри, цебто катедри історії України. Ідеться про назву катедри та її обсаду.

У відповідь на пропозицію чинників Гарварду назвати першу і одиноку в цілому світі катедру історії України іменем котрогось з найвизначніших українських істориків, Голова ФКУ, порадившись своїх співпрацівників, членів Наукової Ради і кількох провідних громадських діячів, в листі до Гарварду з дня 10-го жовтня 1974 р. запропонував назвати катедру історії України в Гарвардському університеті іменем Михайла Грушевського.

Декан Генрі Росовскі в листі до Голови ФКУ з дня 21-го листопада м. р. зголосив, що він порекомендував Президентові і керівним членам Гарвардської корпорації ту пропозицію ФКУ.

Паралельно з тим, ще при кінці жовтня 1974 р. декан повідомив Голову ФКУ, що університет, вивчивши ситуацію, рішив звернутись із запрошенням до академіка Пріцака обняти катедру історії України. Голова ФКУ схвалив те рішення. У міжчасі, декан поінформував проф. Пріцака про ті заходи університету, але д-р Пріцак відмовився від своєї кандидатури, прохаючи здержатись із обсадою катедри історії України, як і других катедр (літератури і мов) до часу, поки можна буде їх обсадити представниками молодої генерації і поки буде зібрана фундація для вивінування Інституту. Питання обсади катедри знову стояло відкритим. Тоді Голова ФКУ, порадившись своїх співпрацівників, звернувся офіційним листом до проф. Пріцака і настирливо прохав його прийняти номінацію, вказуючи на те, що більшість членства ФКУ не бажає відкладати обсади катедри на пізніший час. Він теж в тому ж листі твердив, що з уваги на безкраї потреби і величезні завдання катедри історії України, номінація академіка Пріцака на пост керівника тієї катедри є найкращою розв'язкою.

Теж декан у довгій розмові з проф. Пріцаком вказував йому, чому саме він повинен прийняти номінацію. По-перше, тут ідеться про творення офіційної і повноцінної бази для нової дисципліни, яка в системі американських університетів не має ще твердо встановлених традицій. Для такого завдання потрібно вченого світової слави. Молодий науковець, навіть якщо він подаватиме великі надії, без потрібного досвіду не зуміє належно подолати всіх труднощів і не матиме потрібного авторитету серед професорів — членів відповідних департаментів. А без обсадження катедри департаменти не приймають офіційних програм дисципліни. Ці й інші аргументи та становище ФКУ вкінці переконали д-ра Пріцака і він погодився прийняти офіційне керівництво катедри історії України імени Михайла Грушевського, якою він і так керував, але неофіційно, ще від 1968 року.

ПРОФЕСОРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ, ЛІТЕРАТУРИ І МОВИ

Минулого тижня Гарвардські чинники повідомили Голову ФКУ, що в академічному 1975-76 році, крім професора катедри історії України, будуть затруднені також три асистенти - професори для трьох українських дисциплін: історії, літератури і мови.

Програма всіх українознавчих курсів й інших українознавчих студійних занять буде подана в каталозі університету.

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, яка наспіла з Рідних Земель, що дня 1-го січня 1975 р. упокоїлася в Бозі, на 90 році страдального життя, наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

СОФІЯ зі СИРОТИНСЬКИХ БАНАХ

вдова по бл. п. о. Теодорові, пароховi Глинська, Доброгостова і Страшевич.

Про молитви за Душу Покійної просять, горем прибиті:

ОЛЬГА МУССАКОВСЬКА — донька з мужем ЮЛІЯНОМ
НАТАЛКА ОХРИМОВИЧ — донька з мужем МАРКІЯНОМ
РОМАН — син з дружиною МИРОСЛАВОЮ
Внуки і Правнуки
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді, Австралії і на Рідних Землях

КІССІНДЖЕР ЗАКЛИКАЄ КОНҐРЕС ДО „ПАРТНЕРСТВА" У ВЕДЕННІ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Лос Анджелес. — Державний секретар Генрі Кіссінджер у п'ятницю, 24 січня, закликав Конґрес до „партнерства" у веденні закордонної політики ЗСА, заявляючи, що „безпартійна співпраця" є конечною, щоб запобігти використанню непорозумінь між Конґресом і Урядом чужими державами. Кіссінджер сказав, що через ці непорозуміння може потерпіти не одна група чи партія, а ціла країна. Він висловив готовість Уряду президента Форда шукати нових шляхів співпраці із законодавцями щодо ведення закордонної політики, підкреслюючи, що Уряд „вітатиме поради Конґресу".

Коментатори твердять, що заклик Кіссінджера до співпраці був викликаний головним чином тим, що Уряд незадоволений всечастішим втручанням Конґресу в щоденне ведення закордонної політики. Заклик до „партнерства" справді мав на меті переконати законодавців припинити це „непотрібне втручання", яке на думку Г. Кіссінджера, „спричинює серйозні проблеми". У своїй промові Кіссінджер критикував законодавців за проголосування додатку до торговельного закону, яким Конґрес узалежнив поліпшення торговельних відносин між ЗСА і Совєтським Союзом від вільної еміграції із СССР, як також скритикував Конґрес за старання припинити військову допомогу для Туреччини, за обмеження допомоги для Південного В'єтнаму і Камбоджі та за встановлення обмежень на імпорт продуктів із деяких південноамериканських держав. Державний секретар заявив, що Уряд і Конґрес переважно погоджуються щодо цілей закордонної політики, але дуже часто „тактичні заходи Конґресу", тобто, проголосування різних обмежень повновластей Президента у веденні цієї політики, приводили до неуспіхів.

Заклик Г. Кіссінджера в справі „партнерства" між Урядом і Конґресом викликаний до великої міри також тим, що протягом останніх 6-ох місяців впливи Кіссінджера на законодавців і його особиста популярність досить зменшилася. Він і його пропозиції щодо ведення закордонної політики все частіше критиковані в Сенаті і Палаті Репрезентантів. З огляду на те, близькі дорадники Кіссінджера повідомили, що він тепер плянує відбувати наради не тільки з чільними членами обох Палат, а також із рядовими сенаторами і конґресменами.

В світлу пам'ять
пок. О. ПОДУБИНСЬКОЇ
дружини Побр. УСС В. Подубинського,
складаємо 20.00 долярів
на Музей Укр. Прав. Церкви
в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Оксана, Іван КУЧМАКИ

Упокоївся в Бозі 26-го січня 1975 року

ІВАН ЛЕОНТОВИЧ

народжений 25-го квітня 1900 р. в с. Вороньків, Київщина.

Тіло Покійного лежить в похоронному заведенні П. Ярема.

Похоронні відправи зі слідуючим порядком:
Вівторок, 28-го січня, год. 7-ма веч. ВЕЛИКА ПАНАХИДА — в Катедрі.
Середа, 29-го січня 1975 р., год. 9-та ранку ЛІТУРГІЯ з ПОХОРОНОМ в Свято-Троїцькій Катедрі в Брукліні, Н. Й. Після молитовних відправ в середу, Тіло Покійного буде перевезено до Бавнд Бруку, Н. Дж. на Вічний Спочинок.

Прибиті горем:

дружина — АННА
син — ФЕДІР з дружиною ВАЛЕНТИНОЮ
внуки — ВІКТОР, АЛЕКСАНДЕР, ТАМАРА, ЛЕНА
син — ІВАН з дружиною ШЕРЕН
дочка — СОФІЯ з мужем МИХАЙЛОМ
внуки — ЛЮБА і ЮРІЙ
син — ОЛЕКСІЙ з дружиною і внуками, в Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідною, Приятелями та Знайомими, що дня 27-го січня 1975 року, ненадійно, відійшов у Вічність на 57-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

СВ. П.

МИХАЙЛО ЗАГОРОДНИЙ

роджений в селі Рудники, Підгаєцького повіту, Західня Україна.

ПАНАХИДА відправиться в середу, дня 29-го січня ц. р., о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Литвинів, 801 Springfield Avenue, Ірвінгтон, Н. Дж.

В четвер, 30-го січня, о год. 12-ій дня, з того ж заведення тіло Покійного буде перевезене до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Після похоронних відправ тіло Покійного буде перевезене і поховане на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
дочка — НАДІЯ з мужем д-ром ІВАНОМ ДОРОЩАКОМ
син — ВОЛОДИМИР
внуки: АНДРІЙ, МИХАСЬ, НАТАЛКА і МАРУСЯ
та Брати і Сестри в Україні

Замість квітів на могилу
бл. п. мґр прав СЕМЕНА ЛІСІВЦЯ
старшини УСС, зложили пожертви на Фонд Видання Щоденника Начальної Команди УГА:

Богдан і Оксана РАК	$10.00
Михайло СТУПКА	10.00
Лев і Марія ХАЛУПИ	10.00
Іван ГОЛУБ	5.00
Василь і Степанія РАСЯКИ	10.00
Григорій ДЯКУН	5.00
Володимир і Мирослава САВЧАКИ	10.00
Едвард і Дарія КАМІНСЬКІ	10.00
Володимир і Олена ГЕНТИШ	20.00
Петро ПОСТОЛЮК	10.00
Разом	$100.00

Управа Б-ва „Червона Калина" ВП. Жертводавцям складає щиру подяку.
P.O. Box 607, Church Sta. St., New York, N.Y. 10008

Різдвяний концерт-ялинка у Кліфтоні

Дня 12-го січня ц. р. Православна парафія церкви св. Покрови провели свято-зустріч на честь і славу Різдва Христового та Ялинки для дітей. Підготовчу працю до цього свята розпочато ще у вересні минулого року.

Програму свята відкрив настоятель о. М. Вареник, опісля церковний хор проспівав Тропар „Різдву Христовому" — Діхтярова та „Слава во вишніх Богу".

Черговою точкою був монтаж різдвяних віршів з колядками, „Бог предвічний" та „У Вифлеємі новина", у виконанні хору молоді та дітей парафії. Діти співали та деклямували з особливим піднесенням. Потім Т. Бабенко виконала на піяно композицію „у церкві". За цим слідувала інсценізація: „Зима і сніжинки" дітей зодягнених у біло-срібних костюмах з хореографічними рухами та рецитацією вірша „Сипле сніг" — І. Франко. Ролю зими виконала Галя Тисленко в супроводі сніжинок: Ія Дац, Надійка Дац, Катя Войтюк, Галя Войтюк, Галя Різанів, Ліза Різанів, Ірина Нагірна, Катя Нагірна, Ліза Філатова, Марійка Корнійчук. Присутні нагородили виконавців гучними оплесками.

Під впливом виконаної інценізації, із словом про значення виховання молоді, в релігійно-звичаєвому дусі, виступив І. Шайдевич.

Одноактова п'єса „На Свят Вечір", Ганни Черінь, особливо віддзеркалювала традиційність українського народу у вшануванні Святвечора з уживанням 12-ти страв, сіна та справжнього дідуха (який примандрував, аж з Пенсильвенії). Добре виконали свої ролі; М. Корнійчук, — батько, Галина Головашенко — мати та діти; Петрусь Філатов, Катя та Галя Войтюки, Г. Різанів, колядники — А. Дзіковський, Ж. Бабенко, К. Дзіковська, Г. Тесленко старший.

Кінцевою точкою програми був виступ церковного хору, який виконав чотири колядки і дві щедрівки, під керівництвом проф. С. Вожаківського. „Святий Миколай" (А. Дзіковський) роздавав подарунки усім дітям, хористам, сестрицям та ще декому, хто був... чемний.

Батьківський Комітет і Сестриці приготували обід для дітей та батьків. Настоятель о. Микола та голова парафіяльного уряду В. Різанів подякував за підготову та участь у переведенні Різдвяного Концерту-Ялинки.

І. Воляник

„Голодна Вечеря" в Ютиці

Ютицький Відділ Конгресового Комітету, приєднуючись до ряду інших українських громад у вільному світі, зорганізував „Голодну вечерю", щоб заманіфестувати свою солідарність із нашими страдаючими але нескореними братми і сестрами в Україні, що караються в совєтських тюрмах і на засланні.

У неділю 29-го грудня 1974 року о год. 7-ій вечора, в приміщенні авдиторії української католицької церкви свв. Володимира і Ольги, три українські священики відправили спільно молебень: о. протоієрей Василь Умавець, настоятель української православної церкви Святочесного Хреста в Ютиці, й о. Богдан Смик, парох української католицької церкви св. Володимира в Ютиці і о. Йосиф Лукашевич. Представники чотирьох організацій: ООЧСУ, Братства Дивізійників, СУМА та Пласту виступили зорганізовано зі своїми прапорами. Співав хор із православної церкви Святочесного Хреста.

Неслися молитовні прохання до „всіх святих землі української" цілої соборної української громади міста Ютики, щоб вимолити кращу долю теперішнім мученикам „на нашій не своїй землі". Із сцени споглядав портрет Валентина Мороза, що вже став символом непоборного українського духа, — пензля П. Яменка.

Після молебня о. Смик у слові закликав всіх присутніх використати цей момент спільної молитви за наших страдаючих братів і сестер в Україні, щоб застановитися над самими собою, що робимо ми тут, у вільному світі, щоб ставити опір шкідливим впливам, що нищить нашу релігійну й національну субстанцію. Закликом: „Будьмо нині однією великою українською родиною — неподіленою ніякими кордонами ані програмами — українською родиною, що бажає волі великій нашій рідній Матері — Україні" — закінчив о. Смик своє слово. Після того молодь роздала символічну „голодну вечерю" — чай і по кускові хліба з медом.

Відтак відбулася ще коротка програма, в яку включено твори Мороза та присвячених йому поезій сучасними українськими поетами. Започаткувала її пластунка Христя Карпяк віршем Симоненка „Україні". Пані Ярослава Томич, культурно-освітня референтка Конгресового Комітету, що підготовила цілу програму, відчитала коротко доповідь про невгнутість українського духа. Пані Ксеня Антипів відчитала В. Мороза „Перший День" (в тюрмі), пластунка Настуся Різванюк відрецитувала Михайла Масютка „Тюремні вірші", Ірина Запаранюк Мороза „Гостинець", а сумівець Роман Мельник вірш Максима Сагайдака „Дорога". На закінчення п-і Володимира Смик відчитала Морозове „Замість останнього слова". Гордо звучали слова виклику ворогам непоборного Мороза.

Після того ще коротко промовляли П. Громів, Я. Яцковський і голова ютицького відділу Конгресового Комітету Богдан Рабій. На закінчення всі присутні відспівали „Ще не вмерла".

Відчувалося помітне зворушення у всіх учасників цієї „голодної вечері". Зокрема дуже відрадно було бачити приявне велике число молоді, яка також активно брала участь у програмі. Переведена при кінці збірка дала у висліді 120.00 долярів, які вислано до Комітету Оборони Мороза у Вашингтоні.

Ксеня Антипів

АНІ ПАНАЦЕЯ, АНІ ПАЛІЯТИВИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

боротьбу з ним у першу чергу.

Заки перейти до короткого перегляду обидвох документів, треба ствердити деякі основні факти.

Труднощі й недоліки на господарському відтинку такі, що немає одноразового потягнення, немає якогось радикального засобу, щоб міг мати негайні лікувальні оздоровлюючі наслідки. Панацеї немає й нічого її шукати. Труднощі, породжені такими глибокими внутрішніми структуральними причинами, а ускладнені далекоідучими світовими суперечностями, що шукати панацеї це означало б тратити дорогий час даремно.

З другого боку так само ясно: півзасоби і паліятиви, затиск — тут, застрик — там, тут якісь полегші, а там часткове прикручення, теж основного покращання принести не можуть. Це може бути плястром на завогненій рані, такою дорогою можна добитися тимчасового покращання, або усунення одного чи другого об'яву лиха, але не усунути його причини.

Шлях лишився один: плянові, далекозорі намагання, сполучені з великими трудами й жертвами, метою яких є перебудова господарки в основах, заміна самої синтези там, де без цього не обійтися, — оце єдина розв'язка.

Конкурс на пісню

Ще в місяці листопаді 1974 р. Кураторія Фонду ім. Лариси Целевичівної проголосила конкурс на вокально-музичний твір з героїчною тематикою. Висота нагороди за найкращий твір — 500.00 долярів. Створення жюрі конкурсу забрало декілька тижнів часу і тому, щойно в цьому, другому вже комунікаті, подаємо його склад.

Жюрі очолив проф. д-р Павло Маценко. Членами жюрі є: д-р Мирослав Антонович, проф. Дарія Каранович, проф. д-р Ігор Соневицький, проф. Чічка Андрієнко, співачка — Марія Чолій і музичний педагог — Богданна Волянська. Члени жюрі це музикологи, композитори, диригенти, інструменталісти — в більшості знані українському музичному світові.

Це висококваліфіковані знавці, творці і виконавці музики, які визнаючи потребу пожвавлення музичного життя, потребу заохоти до творчости наших композиторів, дали свою згоду увійти в склад жюрі.

Умови конкурсу: композиція мусіла бути написана в 1974 році; твір міг бути уже виконуваний або публікований і тому не зобов'язує ні кличка ні псевдо; композитор не обмежений числом праць, може їх бути більше чим одна; кошти фотокопіювання й пересилки нот покриває учасник конкурсу, якщо праця видана книжкою — коштів книжок не повертається.

До конкурсу запрошені всі українські композитори в діяспорі.

М. Ласовська

Твори в трьох примірниках слід слати до кінця лютого 1975 р. на адресу:
M. Lassovsky
881 Washington Avenue
Apt. 5 — E.
Brooklyn, N. Y. 11225.

Світлій пам'яті д-ра Зенона Винницького

По важкій недузі помер д-р Зенон Винницький 17-го вересня 1974 р., в Клівленді. Похований він на українському кладбищі свв. апостолів Петра і Павла. В смутку і жалю залишились дружина Ірина і доня Олюня, яка якраз цього року закінчила музичні студії, широка клівлендська громада та багато працівників і жертводавців, згуртовані в рядах Фонду Катедр Українознавства (ФКУ). Д-р Зенон Винницький був в початкові роки діяльности тієї інституції членом Головної Екзекутиви ФКУ для спеціяльних доручень. І в ті початкові важкі часи, часи сумнівів, часи неперебірчивої „критики", хитань, він часто спішив із словом підтримки, із розумним закликом йти далі, йти вперед і не зважати на напасті, як це покійний звав, хронічних киринників. Творити, довершувати діло заохочував він. І кампанія ФКУ дала ним і його друзями вимріяні, висліди. Встановлено імпозантний Гарвардський Центр Українських Студій і працю та діяльність тієї установи ставиться теж в Його ім'я, ім'я Зенона Винницького, бо був він нином невмірущого українського народу.

Зенон народився 22-го березня 1922 р. в селі Нагуєвичах, Дрогобицького повіту. Його батько д-р Григорій вів в Дрогобичі адвокатську канцелярію, а мати Гонората з дому Тустанівська була учителькою в Нагуєвичах. Вона померла тому два роки в Україні.

Гімназію закінчив у Львові матурою в 1940 р. У 1941 р. бере активну участь в подіях, які привели до Акту проголошення відновлення Української Самостійної Держави — 30-го червня. Восени того року арештує його Гестапо і спершу засилає його до тюрми в Кракові на Монтелюпах, а відтак до концентраційного табору в Авшвіці і Ебензе. По війні щасливо виходить живим з кацету і відразу включається в українське студентське життя. В 1946 р. в Ерлянгені вписується на медичні студії; в 1947 р. переноситься до Мюнхену і в університеті того ж міста продовжує медичні студії. В 1948 р. одружується зі студенткою музики — Іриною Лончиною.

У 1948 р. Зенона Винницького обрано на конгресі в Мюнхені до Головної Управи ЦЕСУС-у на пост референта зовнішніх зв'язків. Він провадить згадану референтуру аж до часу свого виїзду до Америки в січні 1952 р. Винницький бере участь і репрезентує український студентський рух на міжнародному студентському з'їзді в Женеві, нав'язує контакти, розгортає працю ЦЕСУС-у

Переїхавши до Америки, поселюється на постійно в Клівленді і працюючи фізично на щоденний хліб, зі запалом береться знову до організування нашого студентства в цій країні. В 1952 р. Зенон організує Українське Студентське Т-во ім. Адама Коцка, а вже в наступному році згадане товариство на нарадах в Клівленді покликає Ініціятивний Студентський Комітет для підготови загального українського студентського з'їзду в Америці. Такий з'їзд відбувається в 1954 р. в Колюмбійському університеті і там прийнято запропонований Винницьким статут та створено Союз Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА).

В 1955 р. Зенон виїздить до Мюнхену, щоб закінчити медичні студії і 1958 р. дістає диплом доктора медицини та повертає до Клівленду. Тут працює як лікар у різних шпиталях і спеціялізується як лікар внутрішних хвороб. Останньо був директором медичної клініки в шпиталі св. Вікентія, організуючи там діябетичний відділ. Поруч своєї професійної праці, д-р Винницький завжди був дуже активний в українському громадському житті і то в багатьох його ділянках. Протягом трьох років був головою Відділу ООЧСУ, секретарем огайської клініки Українського Лікарського Товариства, головою шахового клюбу, головним редактором „Клівлендських Вістей". Мав добрі зв'язки з американським політичним світом та вмів їх належно використувати для ширення правди про Україну. А для Фонду Катедр Українознавства Він — незабутній.

Головна Екзекутива ФКУ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОМАН ВЕРГУН — член УНСоюзу, Відд. ч. 370 Т-ва „Любов" в місті Ню Гейвен, Конн. Помер 28-го грудня 1974 на 77-ому році життя. Покійний народився в 1897 році в Хмилева, Заліщики, Зах. Україна, і став членом УНСоюзу в 1918 р. Полишив у смутку жінку Анну і двоє дітей, Марію Старжик в Ню Гейвен і сина Романа в місті Терінія, Конн. Похорон відбувся із похоронного заведення до церкви Нашого Спасителя, в Ст. Пітерсбург, Флоріда і відтак на цвинтар Голгофти в тім самім місті у вівторок 31-го грудня 1974.
Вічна Йому Пам'ять!
Василь Гіна, секр.

СТЕФАН ГРИНЧУК, член УНСоюзу, Відд. ч. 94 Т-ва Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Помер 22-го грудня 1974 на 65 році життя. Народився в 1909 р. в Котузові пов. Підгайці, і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Теклю, сина Михайла, тещу Анну Рипецьку, сестри Ольга і Анна в Україні з дітьми і ближчу й дальшу родину в Америці. Похорон відбувся 26 грудня 1974 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройт, Міч.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відд.

ВАСИЛЬ КОРДУПЕЛЬ, член УНСоюзу, Відд. ч. 240 Т-ва Є. Коновальця в Клівленді. Помер 30 грудня 1974 на 56 році життя. Покійний народився в 1918 році в Люблинець Новий і став членом УНС в 1957 р. Полишив у смутку дружину Татяну, синів Олексу, Дмитра і Мирослава з дружинами, 6 внуків в Пармі, брата Петра, сестру Ірену і маму в Україні, та ближчу і дальшу родину та багато знайомих. Похорон відбувся 2 січня 1975 на цвинтарі св. Андрія в Пармі.
Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Кігічак

АНДРІЙ БЛАУЦЯК, член УНСоюзу Відд. ч. 81 Т-ва св. Петра і Павла. Помер на 81 р. життя. Народився 15 листопада в 1891 році і став членом УНСоюзу 7 - 17 1933 року. Полишив у смутку дружину, трьох синів, дві доньки і дванадцять внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Крос в Балтімор, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!
Антон Лукіянчук

МИКОЛА ДМИТЕРКО, член УНСоюзу Відд. ч. 356 Т-ва „Карпати" в Омага, Небраска. Помер 15 грудня 1974 р. на 51 р. життя. Пок. народився в 1923 р. в Зах. Україні, Бібрка — Львів і став членом УНСоюзу в 1974 р. Полишив у смутку дружину, 4 сини: Олекса, Микола, Іван, Toні та одну дочку: Марія - Анна. Похорон відбувся 18 грудня 1974 р. на цвинтарі св. Івана в Омага.
Вічна Йому Пам'ять!
Олекса Продивус

АННА МАКОВЕЦЬКА, членка УНСоюзу Відд. ч. 487 Т-ва „Дніпро" в Ст. Пол, Мінн., Померла 21 листопада 1974 р. на 48 р. життя. Покійна народилася в 1926 році в Росохи — Самбір і стала членкою УНСоюзу в 1949 році. Полишила в смутку чоловіка Любомира; дітей, сина: Павла і Михайла та дочку Наталію. Похорон відбувся 23 листопада 1974 на цвинтарі Мендота Гайтс — Міннесота в Ст. Пол.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу

МЕФОДІЙ ПАВЛОВИЧ НАРІЖНИЙ, член УНСоюзу Відд. ч. 92 Т-ва Івана Франка в Портленд, Ореґон. Помер 28 листопада 1974 р. на 81 р. життя. Покійний народився в 1894 р. в м. Кобиляки, Полтавської обл. Україна, і став членом УНСоюзу в 1950 р. Полишив у смутку дочку Поліну. Похорон відбувся 2-го грудня 1974 року на цвинтарі Калдвел'с Колоніял Мортуарі, в Портленд, Ореґон.
Вічна Їй Пам'ять!
Микола Горбулик

КАРОЛИНА ШЕБУНЧАК, членка УНСоюзу Відд. ч. 361 Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, померла 12 - 31 - 74 на 78 р. життя. Покійна народилася в 1896, в Богородчанах, Україна, і стала членкою УНСоюзу в 1950 р. Полишила в смутку синів: Богдана і Іридіона; синові: Софію і Керен; внуків: Данусю і Романа; правнуки: Ліда і Данилко. Похорон відбувся 1 - 4 - 75 на цвинтарі св. Андрея, Бавнд Брук, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Петро Кучма

ДОВУШ ЮРІЙ, член УНСоюзу Відд. ч. 59 Т-ва Українська Січ в Бріджпорт, Конн. Помер 12 грудня 1974 р. на 68 р. життя. Покійний народився 24 квітня 1906 р. в селі Турівці, пов. Сянік, Україна і став членом УНСоюзу 7-го березня 1949 року. Полишив у смутку дружину Марію, два сини, Володимира і Івана, одну невістку і двоє внуків. Похорон відбувся 14 грудня 1974 р. при участи родини членів товариства і приятелів на вічний спочинок на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорд, Конн. 14-го грудня 1974 року.
Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Галькевич, секр.

АННА КАРОЛИНА РОБЕРТС членка УНСоюзу, Відд. ч. 158 Т-ва Богдана Хмельницького в Брукліні. Померла 15 грудня 1974 р. на 58 р. життя. Покійна народилася 1916 року в Філядельфії, Па. і стала членкою УНСоюзу в 1946 році. Полишила в смутку мужа Івана Робертса — адвоката і правного дорадника УККА; 3 дочки: Варвару Р. Вальзер, д-р Джоен Е. Робертс, Каролину Р. Мартінз; 2 зятів: Івана Вальзера і Петра Мартін і 2 внуків: Івана і Михайла Вальдерів та дальшу родину. Похорон відбувся 20-го грудня 1974 р. на укр. кат. цвинтарі у Факс Чейсі в Філядельфії.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Саноцький

ГРИГОРІЙ ЛЕСИК, член УНСоюзу, Відд. ч. 372 Т-ва Івана Франка в Плейнфілд, Н. Дж. Помер 9-го січня 1975 на 57-ому р. життя. Пок. народився 5 - 29 - 1914 р. в Торчиновичах та став членом УНСоюзу в 1967 році. Полишив у смутку дворідного брата і сестри з родинами в Україні. Велику громаду при укр. кат. церкві в Ню Брансвік і цілий український нарід, бо любив його дуже. Похорон відбувся 13 січня 1975 р. на українському цвинтарі в Савт Бавнд Брук Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Йосиф Ярема

ДЖАН КРУЛЬ, член УНСоюзу, Відд. ч. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й. Помер 21 вересня 1974 на 65 р. життя. Покійний народився в 1909 р. в Пенсильвенії, ЗСА, і став членом УНСоюзу в 1927 р. Полишив у смутку жінку Ольгу, сина Девина, брата Дмитра з родиною, вітчима Андрія Кудлика з родиною: Гелен, Марія і сестра Служебниця Анна, Степан, Йосиф і Михайло, родину і приятелів. Похорон відбувся 24 вересня 1974 р. на цвинтарі Вудленд Сементері, Сиракюз, Н.Й. в Сиракюз, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛЮТОГО 1975 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні загальні збори Т-ва „Культура 457 Відд. о год. 7 веч., в Домівці ЛМКлюбу, 149 2-га Авеню. До численної участи запрошує Управа. — І. Керницький, гол., Т. Шумилович, секр.

НЕДІЛЯ, 9-го ЛЮТОГО 1975 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Преса. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, 292 Гадсон Аве. Проситься чл. прибути. Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — П. Янковський, предсідник, М. Куць, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні річні збори Т-ва Любов 45 Відд. о год. 4:30 по пол. в домі Окр. Комітету Відд. УНС при 5004 Олд Йорк Рд. На порядку — звіти, вибір управи на 1975 р. та плян праці на черговий рік. Проситься чл. прибути. — В. Колінко, предс., М. Прищляк, секр.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Демокр. Клюбі при 2376 Грилінг вул. На Річних зборах 12 січня, Управа Відд. залишилася та сама, тільки вибрано п. Татарську на заст. фін. секр., а п. О. Михайлюка на заст. касира. Впродовж чотирьох місяців, збори будуть відбуватися що друга неділя в місяці. — М. Борискевич, рек. секр.

7244, БИКА НА КОРАБЛІ

"AT SEA, THE 'FUWALDA'S' CAPTAIN BRUTALLY ATTACKED AN ELDERLY SAILOR WHO HAD ACCIDENTALLY TRIPPED HIM...
"AS MY MOTHER AND FATHER WATCHED, THEY SAW ANOTHER SAILOR, BLACK MICHAEL, A HUGE MAN, COME TO HIS MATE'S DEFENSE...
"THE ENRAGED CAPTAIN DREW A REVOLVER AND AIMED POINT-BLANK AT THE MUTINOUS SAILOR!

„Під час плавби капітан „Фувальди" брутально напав на літнього моряка, який нехотячи підставив йому ногу."

„На очах моїх батьків інший моряк, „чорний Михайло", чоловік солідної будови, став в обороні свого товариша.

„Розлючений капітан витягнув револьвер і прицілився просто в збунтованого моряка!"